

ESIPUHE

Työskennellessäni Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa olen opettanut määrällisiä tutkimusmetodiopintoja ja tilastomenetelmiä useille eri opiskelijaryhmille Avoimessa yliopistossa, luokanopettajien aikuiskoulutuksessa ja eri tieteenalojen jatko-opiskelijoille. Samoja menetelmiä olen kouluttanut myös esimerkiksi ammattikorkeakoulun ylemmän tutkinnon tekijöille tekniikan, kauppatieteen ja terveystieteen alalla. Työ tilastomenetelmien parissa on ollut samalla haastavaa ja mielenkiintoista. Viime vuosikymmenten aikana laadullinen tutkimus on vallannut elintilaa määrälliseltä tutkimukselta etenkin ihmistieteiden puolella. Uskon kuitenkin, ettei se ole pysyvä ilmiö – voimasuhteet tulevat vielä tasoittumaan.

Jo nyt on nähtävissä, että yhä useampi opiskelija uskaltaa tarttua määrälliseen tutkimukseen. Monet opiskelijat ovat kuvitelleet tilastotieteen olevan vaikeiden laskujen laskemista ja käsittämättömien asioiden pyörittämistä, ja siksi he ovat halunneet tehdä laadullista tutkimusta. Tietokoneohjelmistojen kehityttyä nykyiselle tasolle voi tutkija kuitenkin keskittyä tutkimuksen tekemiseen matemaattisten toimenpiteiden sijasta. Koska niin kutsuttu numeropelko opiskelijoiden keskuudessa on silmiinpistävää, yritän tässä teoksessa omalta osaltani lieventää tuota aiheetonta tunnetilaa ja poistaa väärinkäsityksiä tilastollisesta tutkimuksesta. Tilastollisella tutkimuksella ei ole mitään yhteyksiä lukion pitkään matematiikkaan. Toinen keskeinen tavoitteeni on pyrkiä kirjoittamaan kielellä, joka ei vaadi pohjaopintoja tilastotieteestä. Tämä kirja toivottavasti rohkaisee yhä useampia

tutustumaan määrällisen tutkimuksen mahdollisuuksiin ja auttaa monia tutkielman ja tutkimuksen tekijöitä.

Olen kirjoittanut tämän teoksen yhtä lailla vasta valmistuneelle ylioppilaalle, joka Avoimen yliopiston opinnoissa joutuu ensimmäistä kertaa kasvatustien tilastotieteen peruskurssin vaatimien menetelmien kanssa, kuin opinnäytetyön tekijällekin. Olen ohjannut graduja tekoa jo lähes kaksi vuosikymmentä. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana myös yhä useampi jatko-opiskelija on pyytänyt apua tilastomenetelmien ymmärtämisessä ja tulkinnessa. Tässä kirjassa pyrin kertomaan asioita mahdollisimman yksinkertaisesti ja löytämään ne menetelmät, joilla kandidaatintutkielma, pro gradu ja väitöskirja valmistuvat. Kirjan sisältöä voidaan kutsua tilastollisen tutkimuksen lyhyeksi oppimääräksi, sillä tässä kirjassa keskitytään lähinnä sellaisen tutkimuksen tekemiseen, jossa tilastolliset menetelmät ovat apuvälineenä. Kirjassa esitettävät menetelmät ovat niitä, joihin useimmat tilastollisen tutkimuksen tekijät törmäävät. Ne ovat menetelmiä, joilla opinnäytetyö valmistuu oikein jouhevasti.

Olen ilolla saanut havaita, että tämän teoksen ensimmäinen painos on otettu vastaan hyvin. Niin menetelmien opettajilta, opinnäytetyön ohjaajilta ja, mikä tärkeintä, opiskelijoilta saamani palaute on ollut erittäin positiivista. Olen saanut myös toiveita lisätä joitakin kohtia tähän teokseen. Näitä toiveita olen nyt pyrkinyt huomioida. Teos on päätyttyä moneen yliopistoon ja ammattikorkeakouluun tenttikirjaksi ja oheiskirjallisuudeksi tutkielman tekoon. Olen siitä oikein otettu. Toivottavasti voin tällä kirjalla auttaa jatkossakin monia opinnäytteen tekijöitä menetelmien ymmärtämisessä ja sitä kautta tutkielmien valmistumisessa ajallaan.

Kokkolassa syksyllä 2015

Raine Valli